

PHÓ ĐỀ ĐỐC HỒ VĂN KỶ THOẠI NÓI VỀ HẢI CHIẾN HOÀNG SA

Tuyết Mai

Nhân lễ Tưởng niệm và vinh danh các chiến sĩ đã hy sinh trong trận Hải Chiến Hoàng Sa sẽ được cử hành nhiều nơi như Dallas, Texas, San Diego, CA, Nam Cali, Bắc Cali, Paris, Pháp. Melbourne, Úc... để vinh danh những Chiến Sĩ Hải Quân và các Quân Cán Chính khác (Địa phương Quân...) đã anh dũng hy sinh bảo vệ từng tấc đất quê hương, Tuyết Mai xin gửi đến quý vị bài phỏng vấn Cựu Phó Đề Đốc Hồ Văn Kỳ Thoại, người trực tiếp ra lệnh khai hỏa, tấn công Tàu chiến Hải Quân Trung Cộng ở Quần Đảo Hoàng Sa. Đây là một trận chiến vô cùng hùng anh, oanh liệt thể hiện tinh thần anh dũng của chiến sĩ áo trắng nói riêng, của dân tộc Việt Nam nói chung, sẵn sàng hy sinh để chống ngoại xâm trong lịch sử Việt Nam cận đại.

Lúc đó, năm 1974, Phó Đề Đốc Hồ Văn Kỳ Thoại là Tư Lệnh Hải Quân Vùng I Duyên Hải, chịu trách nhiệm bảo vệ Vùng Duyên Hải của Quân Khu I, bao gồm Quần Đảo Hoàng Sa. Cựu Phó Đề Đốc Hồ Văn Kỳ Thoại đã nhận báo cáo tình hình có thuyền bè Trung Cộng xuất hiện ở vùng Đảo này từ đầu và đã trực tiếp trình lên Tổng Thống Nguyễn Văn Thiệu. Chính Cựu Phó Đề Đốc Hồ Văn Kỳ Thoại là người trực tiếp nhận thủ bút từ Tổng Thống Nguyễn Văn Thiệu ra lệnh đối phó với tình trạng xâm nhập bất hợp pháp của Trung Cộng và cũng chính Cựu Phó Đề Đốc Hồ Văn Kỳ Thoại ra lệnh cho Cựu Đại Tá Hà Văn Ngạc, Sĩ Quan Chỉ Huy Chiến Thuật khai hỏa trong trận Hải chiến Hoàng Sa.

Kính mời quý vị theo dõi câu chuyện giữa Tuyết Mai và Phó Đề Đốc Hồ Văn Kỳ Thoại về diễn tiến trận Hải chiến Hoàng Sa, bắt đầu khoảng 10 giờ sáng ngày 19 Tháng Giêng 1974 và kéo dài hơn ba mươi phút.

TUYẾT MAI: Thưa Đô Đốc (khi nói chuyện Tuyết Mai gọi Phó Đề Đốc là Đô Đốc cho ngắn gọn) giới thiệu sơ qua về Quần Đảo Hoàng Sa. Trước 1974 Trung Cộng có hành động nào gây chiến ở vùng Đảo này không ?

Phó Đề Đốc Hồ Văn Kỳ Thoại: Trên Đảo không có dân cư sinh sống, chỉ có Đài Khí Tượng Quốc Tế với bốn nhân viên làm việc. Hai mươi bốn Địa Phương Quân thuộc Tỉnh Quảng Nam trú đóng trên bốn Đảo, họ di chuyển bằng xuồng cao su. Theo tôi biết thì trước năm 1974 không có sự đụng chạm nào đáng kể với Trung Cộng. Đến đầu năm 1974 Trung Cộng thấy Mỹ rút quân ra khỏi Miền Nam thì họ có kế hoạch xâm chiếm rõ ràng, như cắm cờ hay ồ ạt đổ bộ một số người lên Đảo. Khi chúng ta bắt đầu dùng biện pháp đối phó thì họ đưa hạm đội rất mạnh mẽ ra đây.

TUYẾT MAI: Thưa Đô Đốc khi Đô Đốc được tin có tàu lạ trong vùng lãnh hải của chúng ta, Đô Đốc có trình lên Tổng Thống Thiệu, lúc đó Tổng Thống Thiệu đang ở đâu ?

Phó Đề Đốc Hồ Văn Kỳ Thoại: Đêm 16 Tháng 1, trong công tác Hải Quân thường lệ, tôi được báo cáo có nhiều ngư thuyền lạ và có dấu hiệu của một vài hoạt động trên Đảo. Lúc đó tôi đang dùng cơm với Tổng Thống Thiệu và một số Tướng lãnh ở Mỹ Khê, Đà Nẵng. Tôi có trình cho Tư Lệnh Quân Khu I, tức là Trung Tướng Ngô Quang Trưởng, cũng có mặt tại bữa cơm đó. Trung Tướng Trưởng bảo tôi tới trình ngay với Tổng Thống Thiệu. Tổng Thống Thiệu ra lệnh tôi sáng ngày mai tức 17 Tháng 1 đến Bộ Tư Lệnh Hải Quân Vùng I Duyên Hải để thuyết trình rồi Tổng Thống Thiệu sẽ cho chỉ thị.

TUYẾT MAI: Thưa Đô Đốc trong cuốn "Can Trường Trong Chiến Bại" Đô Đốc có kể Tổng Thống Thiệu viết thủ bút trong vòng 15 phút, ra lệnh Hải Quân Việt Nam đối phó với tình hình căng thẳng với Trung Cộng ở Quần Đảo Hoàng Sa. Theo Đô Đốc Tổng Thống Thiệu có cân nhắc kỹ trước khi ra lệnh đối đầu với Trung Cộng, Hải Quân Trung Cộng rất hùng mạnh.

Phó Đề Đốc Hồ Văn Kỳ Thoại: Tổng Thống đã nghe tôi tường trình tình hình đêm trước, tôi tin chắc là Tổng Thống đã suy nghĩ kỹ. Sáng hôm sau, trong vòng 45 phút, trước khi quyết định, Tổng Thống có hỏi rất nhiều câu hỏi, và có bàn với các vị Tướng lãnh hiện diện trước khi lấy giấy mực ra viết thủ bút cho tôi thi hành. Hơn nữa tôi cũng xin nhắc lại là quyết định của Tổng Thống không phải cho nổ súng để tấn công, tiêu diệt hạm đội của Trung Cộng. Chỉ thị của Tổng Thống là mời các ngư thuyền cũng như chiến hạm lạ ra khỏi lãnh hải của chúng ta. Lúc đó tôi cũng chưa chắc những chiến hạm hiện diện đó là của Trung Cộng. Tổng Thống chỉ thị là làm thế nào để chứng minh cái chủ quyền quốc gia của chúng ta trên các Hải Đảo bằng mọi biện pháp ôn hòa. Nếu họ không tuân lệnh thì bắt buộc mình phải dùng võ lực để mời họ ra. Trước khi cho nổ súng chúng tôi cũng đã cho chiến hạm của chúng tôi đuổi họ ra, nhưng sự khiêu khích của họ càng ngày càng nhiều hơn, cho nên Cựu Đại Tá Hà Văn Ngạc có bàn với tôi là phải đi tới quyết định “khai hỏa”.

TUYẾT MAI: Thưa Đô Đốc như vậy thì trận chiến Hoàng Sa lúc đầu dự tính chỉ đuổi những ngư thuyền và chiến hạm ra khỏi lãnh hải, chứ không dự tính trước sẽ có một cuộc hành quân, một trận hải chiến dữ dội giữa Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa và Hải Quân Trung Cộng ?

Phó Đề Đốc Hồ Văn Kỳ Thoại: Không, không. Tôi nhấn mạnh là không có một cuộc hành quân gì cả. Hôm 18.1 tôi có ra lệnh bằng giấy trắng mực đen cho Đại Tá Hà Văn Ngạc có thể thi hành nhiệm vụ có giấy tờ, nhưng đó không phải là cuộc hành quân mà chỉ là việc làm rất là thường xuyên.

TUYẾT MAI: Thưa Đô Đốc nói rõ những sự kiện trước khi quyết định khai hỏa, lúc đó Đô Đốc ở đâu ?

Phó Đề Đốc Hồ Văn Kỳ Thoại: Lúc đó tôi đang ở Đà Nẵng. Trước khi khai hỏa, Cựu Đại Tá Hà Văn Ngạc cũng đã trình cho tôi rất chi tiết mọi hành động, mọi sự di chuyển của chiến hạm Trung Cộng cũng như của các ngư thuyền cùng mọi chuyện xảy ra trên Đảo. Tôi đã ra lệnh mỗi chiến hạm cho một toán đổ bộ lên Đảo để thám sát, cho nên chúng tôi nắm rất vững tình hình. Trước khi khai hỏa thì Đại Tá Ngạc có nói với tôi rằng, sự khiêu khích đã đến cái độ thế nào rồi cũng phải nổ súng. Nếu để Trung Cộng nổ súng trước thì bên Hải Quân Việt Nam sẽ bị thiệt hại nặng nề vì chiến hạm của họ rất tối tân, trong lúc chiến hạm của Hải Quân Việt Nam to và chậm, lúc đó sẽ không xoay sở kịp. Đại Tá Ngạc có bàn với tôi và tôi đồng ý là khi tình hình không thể nào làm khác được thì chúng ta phải nổ súng trước, và chúng ta nổ súng đồng loạt thì địch phải phân tán hải pháo của họ ra.

TUYẾT MAI: Thưa Đô Đốc lực lượng hai bên lúc đó như thế nào ?

Phó Đề Đốc Hồ Văn Kỳ Thoại: Không kể những ngư thuyền có trang bị vũ khí, lúc đầu họ có hai chiến hạm lớn, sau có tăng viện thêm hai chiếc là bốn, cho thấy rõ ràng là họ còn một lực lượng trừ bị, sẵn sàng tăng cường trong vài giờ. Về phía Việt Nam thì có hai chiến hạm và mất cả ngày mới có thêm hai chiến hạm nữa là bốn chiến hạm. Khi giao chiến thì mỗi bên có bốn chiến hạm.

TUYẾT MAI: Thưa Đô Đốc diễn tiến trận chiến như thế nào ?

Phó Đề Đốc Hồ Văn Kỳ Thoại: Buổi chiều 18 Tháng 1, khi bên Hải Quân Việt Nam đã ra dấu hiệu bật đèn cũng như ra nhiều dấu hiệu để mời họ ra, Tàu Trung Cộng đã không ra khỏi lãnh hải mà có hành động gây hấn như dọa nạt, chia súng vô chiến hạm Hải Quân Việt Nam và chạy rất gần. Lúc đầu Hải Quân Việt Nam làm theo chỉ thị của Tổng Thống, nghĩa là ôn hòa mời họ đi ra, nhưng họ nhất định không chịu ra. Cho đến sáng ngày 19 Tháng 1.1974 tình hình rất căng thẳng, không thể kéo dài hơn được nữa thì trên soái hạm Hải Quân Việt Nam Đại Tá Ngạc ra lệnh khai hỏa và chiến hạm Trung Cộng phản pháo, bắn trả lại. Sau đó chiến hạm Trung Cộng thấy Nhật Tảo nhỏ nhất và chạy chậm nhất vì hư một máy nên Trung Cộng đã dồn

hải pháo vào chiếc Nhật Tảo, chiếc này chìm trong thời gian rất ngắn. Hạm Trường là Thiếu Tá Ngụy Văn Thà đã hy sinh theo chiến hạm.

TUYẾT MAI: Thừa Đô Đốc là người ra lệnh cho Đại Tá Ngạc khai hỏa ?

Phó Đề Đốc Hồ Văn Kỳ Thoại: Đại Tá Ngạc có đề nghị rằng "Tới lúc nào đó thì phải nổ súng, vì họ không chịu ra, mình phải dùng vũ lực theo chỉ thị của Tổng Thống Thiệu, tức là vị Tổng Tư Lệnh Quân Đội". Tôi có nói với Đại Tá Ngạc: "Khi nào ông sẵn sàng thì khai hỏa". Lúc các chiến hạm ở trong vị thế không thuận lợi thì Đại Tá Ngạc cho khai hỏa. Khi nổ súng thì tôi có nghe trong máy truyền tin, lúc đó khoảng 10 giờ sáng ngày 19 Tháng 1.1974.

TUYẾT MAI: Thừa theo Đô Đốc, chúng ta không có chuẩn bị, không có kế hoạch trước, lúc đó Hải Quân Việt Nam có kêu cứu với các Cố Vấn Mỹ ?

Phó Đề Đốc Hồ Văn Kỳ Thoại: Trong cương vị của cấp chỉ huy tôi đã biết và tôi phải biết là Hoa Kỳ sẽ không tham dự cuộc chiến dù nguy kịch đến đâu. Đó là điều tôi đã biết trước, tuy nhiên tôi cũng có điện thoại về Bộ Tư Lệnh Hải Quân, để hỏi vị trí của Đệ Thất Hạm Đội của Hoa Kỳ thì được biết là lúc nào họ cũng hoạt động vùng biển Đông. Bộ Tư Lệnh cho biết Đệ Thất Hạm Đội có mặt tại đó. Tôi không hy vọng họ tham gia, nhưng tôi cần họ cứu vớt người trên biển. Khi sự việc xảy ra rồi, không có chiến hạm nào của Mỹ đến cứu vớt.

TUYẾT MAI: Thừa Đô Đốc sự thiệt hại của hai bên, cũng như Hải Quân Việt Nam hy sinh như thế nào ?

Phó Đề Đốc Hồ Văn Kỳ Thoại: Sau nửa tiếng đồng hồ giao tranh thì hai bên đều rút lui vì hai bên đều thiệt hại nặng cả. Bên Hải Quân Việt Nam chiếc Nhật Tảo bị chìm, tử thương 58 người (đa số thuộc chiến hạm Nhật Tảo và số còn lại thì gồm có hai người nhái trên Đảo). Mỗi chiến hạm có một số bị tử thương. Phía Trung Cộng cũng bị thiệt hại nặng nề, một chiếc bị chìm, về nhân mạng có một số sĩ quan cao cấp bị tử thương, thành ra không thể nói bên nào chiến thắng hay chiến bại. Tuy nhiên tôi được tin từ Cố Vấn Hoa Kỳ cho biết một lực lượng hùng hậu gồm 17 chiến hạm khác từ Hải Nam đang hướng về hướng Hoàng Sa, trong đó có 13 chiến hạm với bốn chiếc tiềm thủy đình loại tàu ngầm.

Với một lực lượng như vậy, tôi biết mình không thể nào đối đầu được. Bên Hải Quân Việt Nam có tăng cường thêm hai chiếc nữa tức là sáu chiếc, nhưng khi hai chiếc sau đang trên đường tới thì Cố Vấn Hoa Kỳ cho biết nếu mà thêm hai chiến hạm Việt Nam tham chiến thì sẽ có phi cơ phản lực của Trung Cộng từ Đảo Hải Nam đến dội bom. Tôi nghĩ, nếu bên Trung Cộng dùng phi cơ phản lực để dội bom, mà phi cơ Việt Nam không ra tham chiến được thì các chiến hạm Việt Nam sẽ bị lâm nguy, nên tôi cho các hạm đội trở về.

TUYẾT MAI: Mỗi Quân Binh Chung có những trận chiến lấy lòng làm cho người lính rất hãnh diện về tinh thần chiến đấu anh dũng của Quân Binh Chung mình, có lẽ trận Hải chiến Hoàng Sa là niềm hãnh diện của những "Chiến sĩ áo trắng". Quân Chung Hải Quân đã chọn ngày 19.1 làm ngày tưởng niệm và vinh danh các chiến sĩ Hải Quân đã hy sinh. Đây cũng là ngày để ung đúc, nuôi dưỡng tinh thần chiến đấu anh dũng của các Chiến Sĩ Quân Chung Hải Quân.

Phó Đề Đốc Hồ Văn Kỳ Thoại: Vâng, tôi thấy đó là chuyện phải làm để vinh danh những Chiến Sĩ đã hy sinh để bảo vệ Tổ Quốc. Tổ chức những Lễ Vinh Danh hay lập Tượng Đài để tưởng nhớ là điều phải làm. Từ năm 1975 luôn có tổ chức ngày giỗ ở Sài Gòn. Sau 1975 rải rác nhiều nơi trên toàn thế giới, nơi nào có Hải Quân đều có tổ chức ngày giỗ để tưởng nhớ đến những tử sĩ. Chúng tôi cũng tìm gia đình của những Chiến Hữu đã hy sinh trong trận Hoàng Sa để giúp đỡ và ở San Diego cũng cố gắng xây Đài Tử Sĩ Hoàng Sa.

TUYẾT MAI: Để kết thúc cuộc nói chuyện này, kính xin Đô Đốc nói vài lời cuối cùng.

Phó Đề Đốc Hồ Văn Kỳ Thoại: Ngày nào tôi còn sống, tôi vẫn nhớ tới những Chiến Sĩ đã hy sinh trong trận hải chiến Hoàng Sa. Có một điều chắc chắn là đối với thế hệ mai sau, sự hy sinh đó không phải là sự hy sinh oan uổng. Chúng ta sẽ tìm mọi cách để đòi lại những Hải Đảo đó. Đây là một nỗi đau buồn cho một số gia đình Hải Quân nhưng cũng là niềm hãnh diện chung cho dân Việt Nam. Đây là một hành động rất anh hùng của các Chiến Sĩ Hải Quân, tôi mong nhân dân Việt Nam, những thế hệ mai sau sẽ nhớ mãi.

TUYÊN CÁO CỦA BỘ NGOẠI GIAO VIỆT NAM CỘNG HÒA VỀ NHỮNG HÀNH ĐỘNG GÂY HẤN CỦA TRUNG CỘNG TRONG KHU VỰC QUẦN ĐẢO HOÀNG SA

Tài liệu ronéo của Bộ Ngoại Giao Sài Gòn, số 015/BNG/TTBC/TT
Ngày 19.1.1974

TUYÊN CÁO

Sau khi mạo nhận ngày 11.1.1974 chủ quyền trên hai Quần Đảo Hoàng Sa và Trường Sa của Việt Nam Cộng Hòa, Trung Cộng đã đưa Hải quân tới khu vực Hoàng Sa, và đổ bộ quân lính lên các Đảo Cam Tuyền, Quang Hòa và Duy Mộng.

Lực lượng Hải quân Trung Cộng gồm 11 chiến đĩnh thuộc nhiều loại và trọng lượng khác nhau, kể cả tàu loại Komar có trang bị hỏa tiễn.

Để bảo vệ sự vẹn toàn lãnh thổ và nền an ninh quốc gia trước cuộc xâm lăng quân sự này, các lực lượng Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa trấn đóng trong khu vực này đã ra lệnh cho bọn xâm nhập phải rời khỏi khu vực.

Thay vì tuân lệnh, các tàu Trung Cộng, kể từ 18.1.1974, lại có những hành động khiêu khích như đâm thẳng vào các chiến đĩnh Việt Nam.

Sáng nay ngày 19.1.1974 hồi 10 giờ 20, một Hộ Tống Hạm Trung Cộng thuộc loại Kronstadt đã khai hỏa bắn vào khu trục hạm "Trần Khánh Dư" mang số HQ-4 của Việt Nam Cộng Hòa. Để tự vệ, các chiến hạm Việt Nam đã phản pháo và gây hư hại cho Hộ Tống Hạm Trung Cộng. Cuộc giao tranh hiện còn tiếp diễn và đang gây thiệt hại về nhân mạng và vật chất cho cả đôi bên.

Các hành động quân sự của Trung Quốc là hành vi xâm phạm trắng trợn vào lãnh thổ Việt Nam Cộng Hòa, và một lần nữa vạch trần chánh sách bành trướng đế quốc mà Trung Cộng liên tục theo đuổi, đã được biểu lộ qua cuộc thôn tính Tây Tạng, cuộc xâm lăng Đại Hàn và Ấn Độ trước kia.

Việc Trung Cộng ngày nay xâm phạm lãnh thổ Việt Nam Cộng Hòa không những chỉ đe dọa chủ quyền và an ninh của Việt Nam Cộng Hòa mà còn là một hiểm họa đối với nền hòa bình và an ninh của Đông Nam Á và toàn thế giới.

Với tư cách một nước nhỏ bị một cường quốc vô cớ tấn công, Việt Nam Cộng Hòa kêu gọi toàn thể các dân tộc yêu chuộng công lý và hòa bình trên thế giới hãy cương quyết lên án các hành vi chiến tranh thô bạo của Trung Cộng nhắm vào một quốc gia độc lập và có chủ quyền để buộc Trung Cộng phải tức khắc chấm dứt các hành động nguy hiểm đó.

Làm ngơ để cho Trung Cộng tự do tiến hành cuộc xâm lấn trắng trợn này là khuyến khích kẻ gây hấn tiếp tục theo đuổi chánh sách bành trướng của chúng và

sự kiện này đe dọa sự sống còn của những nước nhỏ đặc biệt là những nước ở Á Châu.

Trong suốt lịch sử, dân tộc Việt Nam đã đánh bại nhiều cuộc ngoại xâm. Ngày nay, Chính phủ và nhân dân Việt Nam Cộng Hòa cũng nhất định bảo vệ sự toàn vẹn lãnh thổ quốc gia.

Nghĩa vụ cao cả và cấp thiết nhất của một chính phủ là bảo vệ chủ quyền, độc lập và sự vẹn toàn lãnh thổ của quốc gia. Chính phủ Việt Nam Cộng Hòa cương quyết làm tròn nghĩa vụ này, bất luận những khó khăn trở ngại có thể gặp phải và bất chấp những sự phản đối không căn cứ dầu phát xuất ở đâu.

Trước việc Trung Cộng trắng trợn xâm chiếm bằng vũ lực Quần Đảo Trường Sa của Việt Nam Cộng Hòa, Chính phủ Việt Nam Cộng Hòa thấy cần phải tuyên cáo long trọng trước dư luận thế giới cho bạn cũng như thù biết rõ rằng:

Quần Đảo Hoàng Sa và Quần Đảo Trường Sa là những phần bất khả phân của lãnh thổ Việt Nam Cộng Hòa. Chính phủ và nhân dân Việt Nam Cộng Hòa không bao giờ chịu khuất phục trước bạo lực mà từ bỏ tất cả hay một phần chủ quyền của mình trên những quần đảo ấy.

Chừng nào còn một hòn đảo thuộc lãnh thổ của Việt Nam Cộng Hòa bị nước ngoài chiếm giữ bằng bạo lực thì chừng ấy Chính phủ và nhân dân Việt Nam Cộng Hòa còn đấu tranh để khôi phục những quyền lợi chính đáng của mình.

Kẻ xâm chiếm phải hoàn toàn chịu trách nhiệm về mọi tình trạng căng thẳng có thể do đó mà có.

Trong dịp này, Chính phủ Việt Nam Cộng Hòa cũng long trọng tái xác nhận chủ quyền của Việt Nam trên những Hải Đảo nằm ở ngoài khơi bờ biển Trung Phần và bờ biển Nam Phần của Việt Nam, từ trước tới nay vẫn được coi là một phần lãnh thổ của Việt Nam Cộng Hòa căn cứ trên những dữ kiện địa lý, lịch sử, pháp lý và thực tại không chối cãi được.

Chính phủ Việt Nam Cộng Hòa cương quyết bảo vệ chủ quyền quốc gia trên những Đảo ấy bằng mọi cách.

Trung thành với chánh sách hòa bình cố hữu của mình, Chính phủ Việt Nam Cộng Hòa sẵn sàng giải quyết bằng đường lối thương lượng nhưng vụ tranh chấp quốc tế có thể xảy ra về những Hải Đảo ấy, nhưng nhất quyết không vì thế mà từ bỏ chủ quyền của Việt Nam Cộng Hòa trên những phần đất này.

Làm tại Sài Gòn, ngày 14 tháng 2 năm 1974

(Tài liệu ronéo của Bộ Ngoại Giao, Sài Gòn)